

ŹRÓDŁA PRAWA I ZASADY JEGO STOSOWANIA

Marta Statkiewicz
Katedra Prawa Międzynarodowego i Europejskiego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

ŹRÓDŁA PRAWA UE

ŹRÓDŁA PRAWA UE

PRAWO PIERWOTNE

UMOWY MIĘDZYNARODOWE UE

PRAWO WTÓRNE

ŹRÓDŁA PRAWA UE

PRAWO PIERWOTNE

TRAKTATY

AKTY
KONSTYTUCYJNE
RADY LUB RADY
EUROPEJSKIEJ

ZASADY OGÓLNE
PRAWA

ŹRÓDŁA PRAWA UE

UMOWY MIĘDZYNARODOWE UE

ŹRÓDŁA PRAWA UE

PRAWO WTÓRNE

AKTY
USTAWODAWCZE

AKTY
NIEUSTAWODAWCZE
(wykonawcze i
delegowane)

INNE AKTY

rozporządzenia

dyrektywy

decyzje

zalecenia

opinie

TEORIE STOSOWANIA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO

TEORIE STOSOWANIA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO

MONISTYCZNA

DUALISTYCZNA

SPRAWA 26/62 VAN GEND AND LOOSE

SPRAWA 6/64 COSTA V E.N.E.L.

SPRAWA 6/64 COSTA V E.N.E.L.

*„Poprzez utworzenie na czas nieograniczony Wspólnoty, posiadającej własne organy, wyposażonej w osobowość prawną, w zdolność prawną, w zdolność do reprezentacji w sferze międzynarodowej, a w szczególności w prawa suwerenne wywodzące się z ograniczenia kompetencji państw członkowskich lub z przekazania przez państwa członkowskie swych uprawnień Wspólnocie, **państwa członkowskie ograniczyły swoje prawa suwerenne i przez to utworzyły korpus prawa, które jest wiążące dla ich obywateli i dla nich samych. (...)***

Traktat EWG stworzył własny porządek prawny, który po wejściu w życie Traktatu został włączony do porządków prawnych państw członkowskich i musi być stosowany przez ich sądy”

SPRAWA 6/64 COSTA V E.N.E.L.

„Włączenie postanowień prawa wspólnotowego w systemy prawne poszczególnych państw członkowskich oraz generalnie litera i duch Traktatu powodują, że państwa te nie mogą jednostronnie podejmować środków skierowanych przeciwko przyjętemu przez nie na zasadzie wzajemności porządkowi prawnemu (...)

*Ze względu na **specyficzny charakter prawa stanowionego przez Traktat** i wypływającego z niezależnego źródła, **żadne normy prawa wewnętrznego nie mogą mieć przed nim pierwszeństwa**, aby nie pozbawiać go jego charakteru prawa wspólnotowego i nie podważać podstaw prawnych Wspólnoty”*

ZASADY STOSOWANIA PRAWA UE

ZASADY STOSOWANIA PRAWA UE

PIERWSZEŃSTWA

**BEZPOŚREDNIEGO
STOSOWANIA /
SKUTKU
BEZPOŚREDNIEGO**

ZASADA PIERWSZEŃSTWA

**SPRAWA 36/77 SIMMENTHAL (I) ORAZ
106/77 SIMMENTHAL (II)**

SPRAWA 36/77 SIMMENTHAL (I) ORAZ 106/77 SIMMENTHAL (II)

„Zgodnie z zasadą prymatu prawa wspólnotowego postanowienia traktatów i bezpośrednio stosowane akty prawne organów Wspólnot (...) uniemożliwiają stosowanie każdego przepisu prawa wewnętrznego z nimi sprzecznego [oraz] (...) powodują, że wejście w życie nowej normy prawa wewnętrznego jest niemożliwe w takim zakresie, w jakim byłaby ona sprzeczna z normami wspólnotowymi (...)

Sąd krajowy, który w ramach swojej działalności ma stosować prawo wspólnotowe jest zobowiązany do dbałości o pełną skuteczność tych norm, co przejawia się również w konieczności niestosowania każdego, również późniejszego postanowienia prawa wewnętrznego, bez konieczności wnioskowania lub czekania na uchylenie danej normy (...)”

ZASADA PIERWSZEŃSTWA

- prymat stosowania, a nie prymat obowiązywania
- obowiązek niestosowania normy krajowej sprzecznej z prawem UE
- wejście w życie nowej normy prawa krajowego jest niemożliwe tylko w takim zakresie, w jakim byłaby ona sprzeczna z normami unijnymi

ZASADA SKUTKU BEZPOŚREDNIEGO

ZASADA SKUTKU BEZPOŚREDNIEGO

wertykalny

horyzontalny

KRYTERIA SKUTKU BEZPOŚREDNIEGO

ZASADA SKUTKU BEZPOŚREDNIEGO

norma prawa unijnego musi:

- I. **nadawać jednostce prawa**, które mogą być przez nie dochodzone przed sądem krajowym w stosunkach wertykalnych bądź horyzontalny
- II. **bezpośrednio obowiązywać** (być częścią porządku prawnego państwa członkowskiego)
- III. **spełniać kryteria bezpośredniego stosowania:**
 - I. **być jasna i precyzyjna**
 - II. **bezwarunkowa**
 - III. **zupełna / kompletna** (prawnie perfekcyjna)

BEZPOŚREDNI SKUTEK ROZPORZĄDZEŃ

BEZPOŚREDNI SKUTEK DECYZJI

BEZPOŚREDNI SKUTEK DECYZJI

SPRAWA 9/70 FRANZ GRAND

BEZPOŚREDNI SKUTEK DYREKTYW

BEZPOŚREDNI SKUTEK DYREKTYW

skutek
wertykalny

brak skutku
horyzontalnego

BEZPOŚREDNI SKUTEK DYREKTYW

skutek
wertykalny

SPRAWA 4/74 VAN DUYN

SPRAWA 148/78 RATTI

brak skutku
horyzontalnego

SPRAWA 152/84 MARSHALL